

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında, 21 Temmuz 2016 tarihinden başlamak üzere tüm ülkede 90 gün süre ile olağanüstü hâl (OHAL) ilân edilmiştir. 21 Temmuz 2016 tarihinden itibaren 7 kez üçer aylık sürelerle uzatılan OHAL 19 Temmuz 2018 tarihinde sonlandırılmıştır. Kâğıt üzerinde sonlandırılmış olsa da OHAL sürecinde çıkarılan KHK'ler birçok alanda Anayasaya ve Türkiye tarafından imzalanmış uluslararası sözleşmelere aykırı uygulamaları kalıcı hale getirmiştir. Kamu kurum ve kuruluşlarında, sivil toplum örgütlerinde, birçok meslek örgütünde, serbest çalışma alanlarında ve bunlara bağlı kuruluşlarda yer alan yurttaşlar işlerinden ihraç edilmiş veya açığa alınmış Anayasa'ya aykırı olarak çalışma hürriyeti engellenmiş ve çalışma hakkı gasp edilmiştir.

Avukatlık bu süreçte hak ihlallerinin yaşandığı mesleklerin başında gelmektedir. Avukat adaylarının staj ve ruhsat başvuruları hakkında Adalet Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği tarafından ret ve bekletme kararları verilmesi OHAL sürecinde ortaya çıkan yeni bir durumdur. 1986 yılında yürürlüğe girdiği yıldan bugüne kadar kadük bırakılmış Avukatlık Kanunu Md. 5/3 hükmünün uygulanması 2015 yılı sonrasında artırılmış ve hakkında soruşturma veya kovuşturma bulunan avukat adaylarına ruhsat vermemek gayretiyle Adalet Bakanlığı tarafından söz konusu hükmün kapsamı dışına dahi çıkılma ihtiyacı güdülmüştür. Adalet Bakanlığı Yıllık Faaliyet Raporlarına bakıldığında 1136 sayılı Avukatlık Yasası'nın 8/4 Md. uyarınca; TBB Yönetim Kurulu'nun, adayların baro levhasına ilk defa yazılmalarına veya daha önce kaydı silinen avukatların baro levhasına yeniden yazılmalarına ilişkin baro yönetim kurulu kararlarının "uygun bulunması" ya da "uygun bulunmamasına" ilişkin olarak 2010 Yılı Faaliyet Raporu'nda 4 dosyanın, 2019 Yılı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Faaliyet Raporu'nda ise 528 dosyanın, (Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Faaliyet Raporu, syf. 14) yeniden görüşülmek üzere Türkiye Barolar Birliği'ne gönderildiği belirtiliyor. Bu artışın avukatlık kanunu madde

5/3'ten kaynaklandığı aşikârdır. Avukatlık Kanunu'nun 5. maddesi bugüne dek 3 kez iptal istemiyle Anayasa Mahkemesi'nin önüne gelmiştir. Anayasa Mahkemesi bu başvurulardan birisi hakkında ret, ikisi hakkında ise kabul kararı vererek düzenlemeler hakkında iptal kararı vermiştir. Avukatlık Kanunu mad.5/3 ise daha önce uygulamada yer bulmadığı için Anayasa Mahkemesi'ne taşınmamış ya da bu madde gerekçesiyle tesis edilen herhangi bir işlem hakkında iptal davası yürütülmemiştir. Avukatlık Kanunu Md. 5/3'te yer alan düzenlemeye göre; hakkında Avukatlık Kanunu md. 5/1 de sayılan suçlardan kovuşturma olması durumunda avukat adayının ruhsat başvurusu hakkında ceza kovuşturmasının sonuna kadar "bekletme kararı verilebilir" denilmektedir. Bu maddeyi masumiyet karinesi bağlamında ele alırsak anayasanın 38/4, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 6/2, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 11/1. ve Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi 14/2. ile tamamen tezatlık içerisinde olduğunu söyleyebiliriz. Kaldı ki Anayasa Mahkemesi kişinin suç işlediğine dair kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan suçlu olarak kabul edilmemesini güvence altına almaktadır.

Avukatlık Kanunu madde 5/3'teki düzenleme; Anayasanın ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerine ters düşmekte, kişinin çalışma hürriyetini, çalışma hakkını, ekonomik ve sosyal haklarını, mülkiyet hakkını, adil yargılama hakkını, masumiyet karinesini ve tüm bunların temelinde demokratik, sosyal hukuk devleti ilkelerini ihlal etmektedir. Bu tür siyasi yaptırımların nüvelerini barındıran yaklaşımların, toplum nazarında saygın ve onurlu bir meslek olan avukatlık mesleğinin icrasına ilişkin gayri hukuki ve adil olmayan sonuçlar doğurduğu ortadadır. Savunmanın özgür olmadığı ve mesleki bağlamda temel hak ve hürriyetlere sahip olamadığı bir yargı sisteminin adil olması beklenemez.

Bu bağlamda;

1. Adalet Bakanlığı kaç avukat adayının ruhsat başvurusu hakkında hangi gerekçelerle olumsuz görüş bildirmiştir?
2. Avukat adayları hakkında yürütülen soruşturma nedeniyle kaç ruhsat başvurusuna ilişkin Adalet Bakanlığı olumsuz görüş vermiştir?
3. Avukat adayları hakkında yürütülen kovuşturma nedeniyle kaç ruhsat başvurusuna ilişkin Adalet Bakanlığı olumsuz görüş vermiştir?
4. Adalet Bakanlığı, Avukat adayları hakkında verilmiş bir Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması kararı nedeniyle kaç ruhsat başvurusuna ilişkin olumsuz görüş bildirmiştir?
5. Adalet Bakanlığı olumsuz görüş bildirilen başvurulardan kaç tanesi hakkında Türkiye Barolar Birliği tarafından Avukatlık Kanunu m.8/4 gereği ısrar kararı vermiştir? Adalet Bakanlığı olumsuz görüş bildirilen başvurulardan kaç tanesi hakkında Türkiye Barolar Birliği tarafından Avukatlık Kanunu m.8/4 gereği ısrar kararı vermemiştir?
6. TBB'nin ısrar kararı üzerine Adalet Bakanlığı'nın ilgili idari işlemin iptali istemiyle idari yargıda açtığı kaç dava derdest olmuştur?

7. TBB'nin ısrar kararı üzerine Adalet Bakanlığı tarafından ilgili idari işlemin iptali istemiyle idari yargıda açılan ve sonuçlanan davalardan kaç tanesi kabul edilmiş ve kaç tanesi reddedilmiştir?
8. TBB'nin ısrar kararı üzerine Adalet Bakanlığı tarafından ilgili idari işlemin iptali istemiyle idari yargıda açılan ve sonuçlanan davalardan kaç tanesinde yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir? Verilen yürütmeyi durdurma kararlarından kaç tanesi istinaf mahkemesinde kesinleşmiştir?